

VII kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

- **KOMISJI DO SPRAW UNII EUROPEJSKIEJ**
(NR 347)
z dnia 8 lipca 2015 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji do Spraw Unii Europejskiej (nr 347)

8 lipca 2015 r.

Komisja do Spraw Unii Europejskiej, obradująca pod przewodnictwem poseł **Agnieszki Pomaskiej (PO)**, przewodniczącej Komisji, rozpatrzyła:

- w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu, z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. – sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady: Sprawozdanie dotyczące stosowania rozporządzenia (UE) nr 211/2011 w sprawie inicjatywy obywatelskiej (COM(2015) 145 wersja ostateczna) i odnoszące się do niego stanowisko rządu;
- w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu, z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. – Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: Europejska agenda bezpieczeństwa (COM(2015) 185 wersja ostateczna) i odnoszące się do niego stanowisko rządu.

W posiedzeniu udział wzięli **Piotr Stachańczyk** sekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych wraz ze współpracownikami.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Agata Jackiewicz** i **Agnieszka Maciejczak** – z sekretariatu Komisji w Biurze Spraw Międzynarodowych, **Tomasz Jaroszyński** i **Konrad Kuszel** – eksperci ds. legislacji z Biura Analiz Sejmowych oraz **Leszek Bosak** – naczelnik Wydziału Analiz Legislacyjnych z BAS.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (PO):

Dzień dobry. Otwieram drugie dzisiaj posiedzenie Komisji do Spraw Unii Europejskiej. Witam pana ministra. Chcę przypomnieć o propozycji ograniczeń czasowych: pięć minut dla posła sprawozdawcy, trzy minuty dla posła zabierającego głos w dyskusji po raz pierwszy i minuta dla posła zabierającego głos w dyskusji po raz drugi. Czy jest sprzeciw wobec takiego procedowania? Nie słyszę. Ten sposób procedowania został przyjęty. Czy są jakieś uwagi do porządku obrad? Nie słyszę. Porządek obrad został przyjęty.

Przechodzimy do pkt I, czyli COM(2015) 145. Bardzo proszę pana ministra Piotra Stachańczyka o zabranie głosu.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych Piotr Stachańczyk:

Dziękuję bardzo. Szanowna Komisjo, pani przewodnicząca, ten dokument to jest sprawozdanie Komisji dla PE i Rady dotyczące stosowania rozporządzenia 211/2011 w sprawie inicjatywy obywatelskiej. Przez stosowany zapis tego rozporządzenia Komisja była zobowiązana do przedstawienia Parlamentowi i Radzie takiego sprawozdania.

Jeśli idzie o stanowisko rządu, to rząd zgadza się ze wskazanymi w sprawozdaniu problemami, wiążącymi się z praktycznym przeprowadzaniem całego procesu inicjatywy obywatelskiej, i uważa, że propozycja, która została przedłożona, kompleksowej analizie funkcjonujących uregulowań prawnych, zwłaszcza pod kątem ich przejrzystości oraz stopnia zrozumienia przez obywateli, jest bardzo dobrą propozycją. Zresztą przedstawiona Komisji ilość inicjatyw wskazuje na to, że ta procedura wymaga analizy, bo ostatecznie przez cztery lata tylko w przypadku trzech inicjatyw zebrano wystarczającą liczbę podpisów.

Dalsze propozycje Komisji, dotyczące zwiększenia przystępności inicjatywy obywatelskiej, poszerzenia kręgu osób zaproszonych na wysłuchania publiczne, dalszego monitorowania instrumentu, to są bardzo dobre propozycje. Trzeba powiedzieć, podsumowując, że to jest nowa instytucja, która została wprowadzona jako dość skomplikowana instytucja, i wszelkie działania, które służyłyby analizie, sprawdzeniu, a w konsekwencji poprawie i rozjaśnieniu zasad funkcjonowania tej instytucji, zasługują na poparcie, i to jest kwintesencja stanowiska i Komisji, i rządu. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (PO):

Dziękuję, panie ministrze. Sprawozdawcą do tego dokumentu jest pani poseł Elżbieta Kruk. Bardzo proszę.

Poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, przedłożone sprawozdanie Komisji prezentuje ocenę stosowania przez Komisję przepisów określających autonomiczną instytucję prawa UE, tak zwaną inicjatywę obywatelską, uregulowaną w podstawowym zakresie na poziomie traktatowym w art. 11 ust. 4 Traktatu o UE. Zgodnie z tym przepisem, obywatele UE, w liczbie nie mniejszej niż milion, mający obywatelstwo znacznej liczby państw członkowskich, mogą podjąć inicjatywę zwrócenia się do Komisji Europejskiej o przedłożenie w ramach jej uprawnień odpowiedniego wniosku w sprawach, w odniesieniu do których, zdaniem obywateli, stosowanie Traktatu wymaga aktu prawnego UE.

Inicjatywę obywatelską można porównać do instytucji polskiego prawa konstytucyjnego – obywatelskiej inicjatywy ustawodawczej. W myśl art. 118 ust. 2 Konstytucji RP, inicjatywa ustawodawcza przysługuje również grupie co najmniej stu tysięcy obywateli mających prawo wybierania do Sejmu. Tryb postępowania w tej sprawie oczywiście określa ustawa.

Kluczową różnicą jest jednak to, że w Polsce inicjatywa obywatelska musi być rozpoznana merytorycznie przez organ przedstawicielski, czyli Sejm, i nie może zostać odrzucona przez czynnik administracyjny na podstawie polemiki z racjami leżącymi u podstaw projektu inicjatywy legislacyjnej. Tymczasem z przedstawionego sprawozdania wynika, że od kwietnia 2012 roku Komisja otrzymała 51 wniosków o zarejestrowanie proponowanych inicjatyw obywatelskich, 31 z nich zarejestrowano, a 20 proponowanych inicjatyw nie spełniło kryteriów rejestracji i nie mogło zostać zarejestrowane przez Komisję. Sześć komitetów obywatelskich postanowiło zaskarżyć przed sądem decyzję Komisji o odmowie rejestracji zaproponowanych przez te komitety inicjatyw. Wątpliwość budzą tu rozstrzygnięcia Komisji uznające daną inicjatywę za formalnie dopuszczalną, ale niezasługującą na jej przedstawienie PE i Radzie.

W stanowisku Rady Ministrów w sprawie sprawozdania podnosi się, że rząd popiera dążenie Komisji Europejskiej do usprawnienia procedur oraz ulepszenia tych przepisów, które mogą stanowić ograniczenia i negatywnie wpływać na wykonanie prawa do inicjatywy przez obywateli UE. Jednak analiza tego stanowiska nie daje jasnej odpowiedzi na pytanie, jaki w istocie jest stosunek Rady Ministrów do praktyki Komisji odrzucania formalnie dopuszczalnych i zgodnych z prawem inicjatyw obywatelskich wniesionych przez setki tysięcy obywateli UE i wielu państw członkowskich. Nie wiadomo również, czy Rada Ministrów deklaruje gotowość zabiegania o zmianę prawa w kierunku jednoznacznego zobligowania Komisji do przekazywania inicjatyw obywatelskich do PE i Rady.

Dlatego chcę prosić pana ministra o rozjaśnienie tych wątpliwości i odpowiedź na powyższe pytania – jaki jest stosunek Rady Ministrów do kwestii odrzucenia na podstawie prostej polemiki urzędników Komisji z celami czy przedmiotem formalnie dopuszczalnych i zgodnych z prawem inicjatyw obywatelskich i czy rząd zamierza zabiegać o zmianę przepisów wyżej wspomnianego rozporządzenia w celu jednoznacznego zobligowania Komisji do przekazywania inicjatyw obywatelskich do PE i Rady. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (PO):

Dziękuję, pani poseł. Czy ktoś jeszcze chciałby zabrać głos w tym punkcie, zanim oddam głos panu ministrowi? Panie ministrze, bardzo proszę.

Sekretarz stanu w MSW Piotr Stachańczyk:

Szanowni państwo, jeśli chodzi o pytania, one wpisują się w to, co powiedziałem wcześniej: tryb jest bardzo skomplikowany, tryb jest nienastawiony na proobywatelskość, dlatego będziemy wspierać wszelkie propozycje zmian idące w kierunku uproszczenia, ułatwienia obywatelom Unii przedstawiania swoich propozycji PE, zwłaszcza takiej grupie obywateli, bo to jest kwestia miliona osób.

Natomiast jeśli chodzi o kryteria rejestracji, to, z tego, co wiem, rzeczywiście, 20 inicjatyw, jak twierdzi Komisja, nie spełniło kryteriów rejestracji. Jest droga odwoławcza. Próbuje uzyskać to przed sądem, niektóre próbują też, jak wynika ze sprawozdania, uzyskać poparcie Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich. Będziemy analizować przede wszystkim wyniki postępowań sądowych, bo chodzi o to, że tam jest procedura i można odmówić. Jeżeli można i jeżeli urzędnicy Komisji zrobili to prawidłowo, stwierdzając braki, to wtedy trzeba zmieniać prawo. Natomiast jeżeli wyroki pokażą, że nieprawidłowo, to wtedy należy bardzo mocno nacisnąć na Komisję, żeby zmieniła praktykę swoich urzędników, i w tym również będziemy uczestniczyć.

Generalnie powtórzę to, co powiedziałem na początku – że początkowe lata pokazują, że cała procedura jest zbyt skomplikowana i za dużo tu jest możliwości decyzyjnych Komisji Europejskiej, a za mało praw obywateli UE. Będziemy wspierać wszelkie działania zmierzające w kierunku zmiany tego stanu rzeczy.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (PO):

Dziękuję. Pani poseł? Nie. Bardzo dziękuję za pytania i wyczerpującą odpowiedź. Stwierdzam, że Komisja przyjęła do wiadomości informację rządu na temat sprawozdania dokument COM(2015) 145 i odnoszącego się do niego stanowiska rządu.

Pkt II – dokument COM(2015) 185. Bardzo proszę pana ministra Piotra Stachańczyka o zabranie głosu.

Sekretarz stanu w MSW Piotr Stachańczyk:

Jeśli chodzi o ten drugi dokument, to jest to z kolei komunikat Komisji „Europejska agenda bezpieczeństwa”. To jest komunikat, który został opracowany przede wszystkim w związku z potrzebą odnowienia strategii bezpieczeństwa wewnętrznego UE. Problem dostrzegła Rada Europejska w czerwcu 2014 r. i, zgodnie z jej wytycznymi, przedmiotowe zadanie miało zostać zrealizowane do połowy roku 2015, co też się stało. To zadanie wzbudziło zresztą poważną dyskusję pomiędzy państwami członkowskimi a Komisją Europejską. Komisja Europejska stała początkowo na stanowisku, że to jej komunikat będzie tą odnowioną strategią bezpieczeństwa, a państwa członkowskie mogą go tylko po prostu przyjąć. Państwa członkowskie – Niemcy, Polska, Austria i szereg innych państw – uznało, że to Rada ma przyjąć strategię bezpieczeństwa. I rzeczywiście, ostatecznie strategia znajduje się w dokumencie przyjętym w czerwcu br. – „Konkluzje Rady w sprawie odnowionej strategii bezpieczeństwa wewnętrznego”, który został przygotowany w oparciu o komunikat Komisji, ale nie jest jego prostym zatwierdzeniem.

Natomiast co do treści komunikatu Komisji, to nie budziła ona żadnych wątpliwości pomiędzy państwami członkowskimi. Agenda tutaj przedstawiona jest kontynuacją strategii, która była w ostatnich latach. Jest w tym zakresie prawidłowo stworzona. Zasady horyzontalne, które były i które dalej są, czyli zgodność z prawami podstawowymi, demokratyczna kontrola, lepsza implementacja istniejących instrumentów, skonsolidowane międzyagencyjne podejście i komplementarność pomiędzy wewnętrznym i zewnętrznym aspektem bezpieczeństwa, to są zasady, które jak najbardziej popieramy. Również wskazanie jako najważniejsze jeśli chodzi o walkę z przestępczością w najbliższym czasie, zwalczanie terroryzmu, przestępczości zorganizowanej i poważnej oraz cyberprzestępczości to też, naszym zdaniem, są właściwie wskazane te najważniejsze punkty.

Uwzględniając w związku z tym sytuację, że jeśli chodzi o procedurę, przyjęte zostały rozwiązania, za którymi się opowiadaliśmy, a jeśli chodzi o komunikat, samą jego treść, to odpowiada ona naszym oczekiwaniom, rząd nie wnosi zastrzeżeń do komunikatu. Z zadowoleniem przyjmuje treści w nim zawarte. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (PO):

Bardzo dziękuję. Sprawozdawcą do tego dokumentu jest pan poseł Marek Krzakała.

Poseł Marek Krzakała (PO):

Bardzo dziękuję, pani przewodnicząca. Tak jak pan minister wspomniał, ten komunikat powstał ze względu na fakt, że należało odnowić strategię bezpieczeństwa z lat 2010-2014 celem wzmocnienia poziomu bezpieczeństwa wewnętrznego UE. W szybkim tempie następuje zmiana architektury bezpieczeństwa, pojawiły się nowe zagrożenia i wyzwania. Tak jak wspomniał pan minister, to są zagrożenia terrorystyczne, kwestia cyberprzestępczości czy przestępczości zorganizowanej, ale również komunikat zwraca również uwagę na zagrożenia związane z nielegalną imigracją.

Komunikat wskazuje również na konieczność większej współpracy między państwami członkowskimi w zakresie zwalczania zagrożeń transgranicznych. Co istotne, współpraca operacyjna państw opiera się na kilku zasadach, z których pierwsza stanowi, że bezpieczeństwo i poszanowanie praw podstawowych nie są ze sobą sprzeczne. Ponadto, zwraca się uwagę na zacieśnienie współpracy z państwami trzecimi czy organizacjami międzynarodowymi.

W kontekście zewnętrznego wymiaru handlu bronią rząd RP uznaje, że w dalszych pracach należy uwzględnić nowy aspekt geograficzny tej problematyki, jakim jest długotrwały konflikt zbrojny na Ukrainie i związane z nim zwiększone ryzyko nielegalnego napływu na terytorium UE broni i uzbrojenia.

Podzielaam zdanie rządu, który pozytywnie ocenia przyjęcie agendy w sprawie bezpieczeństwa jako dalszego kroku na rzecz wzmocnienia bezpieczeństwa wewnętrznego. Biuro Analiz Sejmowych również nie zgłasza uwag do komunikatu.

Natomiast w kontekście Ukrainy chcę zapytać pana ministra, czy ma pan jakąś wiedzę odnośnie do napływu nielegalnej broni i uzbrojenia na terytorium UE, czy odnotowano, być może, takie przypadki? Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (PO):

Dziękuję. Czy ktoś jeszcze chciałby zadać pytanie panu ministrowi? Nie widzę. Panie ministrze...

Sekretarz stanu w MSW Piotr Stachańczyk:

Chcę powiedzieć, że nie mam takiej wiedzy. Co więcej, parokrotnie zapytywałem nasze służby, zwłaszcza policję, czy odnotowywano tego typu przypadki w Polsce i, jak do tej pory, nie ma potwierdzenia wpłynięcia nielegalnej broni z kierunku ukraińskiego na teren Rzeczypospolitej. Nie mamy też sygnałów o tym, żeby w jakimś innym kraju europejskim objawiła się broń, która właśnie z tego kraju, czyli z Ukrainy, przybyła. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (PO):

Dziękuję bardzo. Zakończyliśmy dyskusję. Stwierdzam, że Komisja przyjęła do wiadomości informację rządu na temat komunikatu dokument COM(2015) 185 i odnoszącego się do niego stanowiska rządu. Dziękuję panu ministrowi.

Sprawy bieżące. Czy ktoś chciałby zabrać głos? Nie widzę. Kolejne posiedzenie Komisji jutro o godz. 10.30 w tej sali. Zamykam posiedzenie Komisji.